

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено

На засіданні кафедри бібліотекознавства і
бібліографії Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 18 січня 2021 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни
«Організація бібліотечної справи (інформаційно-пошукові
системи)»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2021 р.

**Силабус курсу Організація бібліотечної справи
(Інформаційно-пошукові системи бібліотек)
2020–2021 навчального року**

Назва курсу	Організація бібліотечної справи (Інформаційно-пошукові системи бібліотек)
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Мудроха Валентина Олександрівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	valentyana.mudroha@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Для отримання он-лайн консультації необхідно звернутися на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Сучасні тенденції розвитку бібліотечно-інформаційних технологій та бібліотечно-інформаційної сфери тісно пов'язані із загальними сучасними тенденціями розвитку суспільства, насамперед із перманентно високим рівнем інформаційних та комп'ютерно-комунікаційних технологій. Прискорений розвиток науки і техніки на сучасному етапі розвитку суспільства спонукає документно-інформаційні установи виробляти нові підходи до організації довідково-пошукового апарату для забезпечення стабільного доступу користувачів до наукового й культурного надбання людства, сконцентрованого у фондах. Упровадження сучасних технологій в інформаційно-бібліотечну діяльність – запорука забезпечення ефективного й оперативного пошуку документів та формування релевантних інформаційних потоків.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Організація бібліотечної справи (Інформаційно-пошукові системи бібліотек)» є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в VI семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Нормативна дисципліна «Організація бібліотечної справи (Інформаційно-пошукові системи бібліотек)» – сегмент комплексного вивчення організації бібліотечної справи, що базується на знаннях таких її розділів, як: документно-інформаційні ресурси бібліотек, обслуговування читачів, аналітико-синтетична обробка документів. Мета вивчення нормативної дисципліни полягає в оволодінні теоретичними знаннями та практичними навичками щодо закономірностей функціонування інформаційно-пошукових системи бібліотеки як підсистеми соціальної комунікації, яка забезпечує створення, оброблення, зберігання і розповсюдження документної інформації в суспільстві.
Література для вивчення дисципліни	1. Про інформацію: Закон України № 2657-ХІІ від 2.10. 19922 [Електронний ресурс]. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text (дата звернення: 18.07.2020). 2. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації,

- бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
3. ДСТУ 5034:2008. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2009.01.01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 38 с.
4. ДСТУ 7448:2013. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2014.07.01]. – К. : Мінекономрозвитку України, 2014. – 44 с.
5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. – К. : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.
6. Библиотеки и Направления действий Саммита: Руководство по продвижению библиотеками своих взглядов на местном, региональном и международном уровнях в контексте реализации Направлений действий Саммита, 2005–2015 гг. [Электронный ресурс] // МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех»; Русскоязычный центр ИФЛА, РГБ. – Москва : МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2008. – С. 8. – Режим доступа: <http://www.ifar.ru/library/book245>. – Загл. с экрана.
7. Бикова Т. М. Забезпечення якісного тематичного пошуку в електронному каталозі (з досвіду роботи НБОНУ імені І. І. Мечнікова) / Т. М. Бикова // Вісник Одеського національного університету. Сер: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. — Одеса, 2015. — Т. 20, вип. 1 (13). — С. 119–126.
8. Браславська І. Досвід організації і створення інформаційних ресурсів у корпорації «Придніпровський корпоративний каталог» / Ірина Браславська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2017. — № 1. — С. 14–16.
9. Бруй О. Міжнародні бібліотечні стандарти як засіб інтеграції українських бібліотек у глобальне інформаційне середовище: [відеопрезентація] [Електронний ресурс] / Оксана Бруй. – Львів, 2011. – Режим доступу: www.library.kpi.ua/system/files/Bruy_18_11_2011_2.pptx. – Назва з екрана.
10. Волохін О. Каталогізація ресурсів Інтернету за допомогою Дублінського ядра метаданих / Олег Волохін // Бібліотечний вісник. — 2015. — № 1. — С. 3-7
11. Волохін О. Центральньо-український кооперативний каталог – складова корпоративної каталогізації / О. Волохін, Є. Літвінова // Бібліотечна планета. — 2015. — № 1. — С. 21-22.
12. Головащук А. Каталоги Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дивлячись у майбутнє, шануємо минуле / Антоніна Головащук // Бібліотечний вісник. — 2018. — № 5. — С. 22–27.
13. Збанацька О. Компаративний аналіз пошукових можливостей електронних каталогів окремих бібліотек України / Оксана Збанацька, Олександр Кириленко, Олег Яценко // Вісник книжкової палати. — 2018. — № 11. — С. 32–39.
14. Збанацька, О. М. Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів [Електронна копія] : монографія / Оксана Збанацька ; М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. — Електрон. текст. дані (1 файл : 3,10 Мб). — Київ : НАКККіМ, 2017 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2017)

<https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=8996>

15. Зоріна Н. Авторитетний файл предметних заголовків як засіб організації тематичного пошуку в електронному каталозі / Наталія Зоріна // Вісник Книжкової палати. — 2015. — № 9. — С. 29–34.

16. Мисюра Ю. Ретрокаталогізація як засіб відображення фонду періодичних видань у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / Юлія Мисюра // Вісник Книжкової палати. — 2015. — № 4. — С. 16-19

17. Оністрат Н. Електронні та карткові інформаційно-пошукові системи бібліотеки: питання взаємодії / Н. Оністрат // Бібліотечний форум України. — 2007. — № 2. — С. 14–16.

18. Орлов П. І. Інформаційні системи і технології в управлінні, освіті, бібліотечній справі: наук-практ. посіб. / П. І. Орлов, О. М. Луганський. — Донецьк : Альфа-прес, 2004. — С. 166–169.

19. Пашков О. Історія комп'ютеризації публічних бібліотек України у дзеркалі публікацій у професійній періодиці / Олексій Пашков // Вісник Книжкової палати. — 2004. — № 5. — С. 44–48.

20. Помчалова О. Авторитетні записи заголовків індивідуальних авторів — основа поліпшення якості електронного каталогу бібліотеки / Олена Помчалова // Бібліотечний вісник. — 2015. — № 1. — С. 12-16.

21. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248924865>. – Назва з екрана.

22. Робоча група УБА з RDA (правила каталогізації) [Електронний ресурс] // Українська бібліотечна асоціація. – Режим доступу: <https://ula.org.ua/sekciyi-krugli-stoli/2821-robocha-hrupa-uba-z-rda-pravyla-katalohizatsii>. – Назва з екрана.

23. Стрішенець Н. Міжнародний стандарт каталогізації «Опис та доступ до ресурсу» («Resource Description and Access»): особливості впровадження [Електронний ресурс] / Н. Стрішенець // Бібл. вісн. – 2016. – № 1. – С. 41–45. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_1_7. – Назва з екрана.

24. Татарчук Л. Трансформація традиційних каталогів в електронну форму для інформаційного забезпечення аграрної науки/ Людмила Татарчук // Вісник Книжкової палати. — 2008. — № 12. — С. 26–28.

25. Шекера П. Комплексний підхід до створення ретроспективного електронного каталогу журналів та продовжуваних видань НБУВ / Петро Шекера, Ірина Хандошко // Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 3. — С. 27–30.

26. International Standard Bibliographic Description.— Consolidated ed.— München:K.G. Saur, 2011.— xiv, 348p.— (IFLA series on bibliographic control; vol.44).

27. Full ISBD Examples: Supplement to the consolidated edition of the ISBD:International Standard Bibliographic Description/ comp. by the ISBD Examples StudyGroup for the ISBD Review Group.— Original edition: August 2011; Revised: February 2013.— <http://www.ifla.org/en/isbd-rg>, 2013.— 161p.

Тривалість курсу	40 год.
Обсяг курсу	28 години аудиторних занять, з них 14 години лекцій, 14 години практичних занять.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: Знати: термінологію у галузі організації інформаційно-пошукових

	<p>систем та аналітико-синтетичної переробки інформації; етапи розвитку бібліотечної каталогізації у світі та в Україні; основні види бібліотечних каталогів, специфіку організації, ведення та оформлення кожного з них; новітні досягнення в галузі каталогізації; схему системи каталогів та картотек бібліотек; форми та методи пропаганди інформаційно-пошукових систем бібліотеки.</p> <p>Вміти: здійснювати аналітико-синтетичну обробку документів; скласти бібліографічний опис документів; розрізняти основні класифікаційні системи; відтворювати досягнення бібліотечної каталогізації в її історичному розвитку; застосовувати на практиці знання з організації довідково-бібліографічного апарату бібліотеки в процесі інформаційно-бібліотечної діяльності; аналізувати новітні досягнення в галузі каталогізації та вміти втілювати у практичну діяльність.</p>
Ключові слова	Документ, інформація, довідково-бібліографічний апарат, електронний каталог, інформаційно-пошукова система, аналітико-синтетична обробка, бібліографічний опис, бібліотека.
Формат курсу	Очний, дистанційний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Історія бібліотечної каталогізації.</p> <p>Тема 2. Розвиток бібліотечної каталогізації в Україні.</p> <p>Тема 3. Алфавітний каталог: визначення, структура, функції.</p> <p>Тема 4. Предметний каталог: поняття, функції та завдання.</p> <p>Тема 5. Предметизація документів. Інформаційно-пошукова мова предметизації.</p> <p>Тема 6. Предметна рубрика; поняття, функції та вимоги до неї.</p> <p>Тема 7. Призначення систематичного каталогу : структура та функції.</p> <p>Тема 8. Систематизація документів. Правила систематизування документів. Процес систематизування документів.</p> <p>Тема 9. Значення зведених каталогів у координації та кооперуванні діяльності бібліотек</p> <p>Тема 10. Алфавітно-предметний покажчик: вимоги до укладання.</p> <p>Тема 11. Поняття конверсії бібліотечних каталогів. Електронний каталог. Електронна бібліотека.</p> <p>Тема 12. Поняття про довідково-бібліографічний апарат бібліотеки, його функції, властивості та вимоги до організації.</p> <p>Тема 13. Склад системи каталогів і картотек бібліотек різних типів і видів.</p> <p>Тема 14. Сутність, функції та рівні управління системою каталогів і картотек бібліотеки.</p> <p>Тема 15. Ведення і редагування бібліотечних каталогів.</p> <p>Тема 16. Електронні ресурси як об'єкт каталогізації: історія питання, термінологія, форматне забезпечення.</p> <p>Детальніше – у формі СХЕМИ КУРСУ</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із бібліотечної справи, методики бібліографічного опису, організації діяльності бібліотек України у галузі аналітико-синтетичної переробки інформації.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під	Лекції, практичні заняття, самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом

час викладання курсу	
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті 50 балів. Поточний контроль охоплює оцінювання роботи студента на практичних заняттях та виконання самостійної роботи. Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, на іспиті. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за підсумкове опитування (іспит). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавче обґрунтування поняття «інформація» та суміжних. 2. Виникнення і розвиток бібліотечної каталогізації до XVIII ст. 3. Світова практика бібліотечної каталогізації у XIX-XXI ст. 4. Розвиток бібліотечної каталогізації в Україні до XVIII ст. 5. Бібліотечна каталогізація у XIX ст. 6. Досягнення бібліотечної каталогізації в Україні у XX ст. 7. Бібліотечні каталоги: функції, форми, використання. 8. Алфавітний каталог: функції, зв'язки, використання. 9. Організація алфавітного каталогу. 10. Систематичний каталог: поняття, значення, функції, вимоги. 11. Організація та редагування систематичного каталогу. 12. Функції алфавітно-предметного покажчика. 13. Предметний каталог: функції, завдання, використання. Вибір документів до предметного каталогу. 14. Розробка комплексів предметних рубрик. Формування предметних рубрик і розстановка карток у предметному каталозі 15. Виявлення структури предметного каталогу за допомогою довідково-посилального апарату. 16. Значення зведених каталогів у координації та кооперуванні діяльності бібліотек. 17. Класифікація та форми існування зведених каталогів. 18. Методика створення зведених каталогів.

	<p>19. Сучасний стан і перспективи розвитку зведених каталогів в Україні.</p> <p>20. Електронний каталог: його сутність, функції та особливості.</p> <p>21. Конверсія бібліотечних каталогів.</p> <p>22. Електронна бібліотека: поняття, властивості, категорії, типи, переваги.</p> <p>23. Світова практика створення електронних бібліотек.</p> <p>24. Система каталогів та картотек бібліотек: вимоги, зв'язки, розмежування.</p> <p>25. Види робіт з каталогами у бібліотеці.</p> <p>26. Пропаганда інформаційно-пошукових систем бібліотек. Вивчення якості та ефективності їх використання.</p>
--	---